

Tilläggsbudget till statsbudgeten 2008 – utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att inom sina respektive beredningsområden yttra sig över Tilläggsbudget till statsbudgeten 2008 (prop. 2007/08:99) och de motioner som kan komma att väckas med anledning av den.

Av förslagspunkterna i propositionen är det fyra som knyter an till kulturutskottets beredningsområde. Det gäller dels två förslag att bemyndiga regeringen att ingå ekonomiska förpliktelser för kommande år (förslagspunkterna 10 och 11), dels kapitaltillskott till Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB från rundradiokontot (förslagspunkt 12), dels ändring av tidigare medelsanvisning på fyra anslag inom utgiftsområde 17 (förslagspunkt 24).

Förslag med anknytning till kulturutskottets beredningsområde har framförts i Vänsterpartiets motion 2007/08:Fi13 yrkandena 1, 2 och 3.

Föreslagna anslagsändringar

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att medelstilldelningen för innevarande år ska omfördelas på fyra av anslagen inom utgiftsområde 17.

Anslag 28:5 *Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Svenska rikskonserter och Drottningholms slottsteater* föreslås öka med drygt 4 miljoner kronor. Vidare föreslås att anslag 28:6 *Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* ökar med 6,8 miljoner. För att finansiera ökningarna föreslås minskningar dels med 1,1 miljoner kronor på anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och*

samarbete, dels med 9,7 miljoner kronor på anslag 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* (förslagspunkt 24).

Omfördelningen mellan anslagen är budgetneutral, dvs. ramen för utgiftsområdet påverkas inte.

Som skäl för förslaget anger regeringen att det på statsbudgeten för 2008 ingår medel till institutioner inom teater-, dans- och musikområdet för tjänstepensioner och kompletterande ålderspensioner. Fördelningen grundar sig på uppgifter per den 31 augusti 2007. Därefter har nya uppgifter inkommit som föranleder justeringar av fördelningen för att den bättre ska motsvara institutionernas verkliga kostnader.

Motionen

Vänsterpartiet anser i sin motion Fi13 att kulturbudgeten är för liten för att medge några omfördelningar i enlighet med regeringens förslag. Därför motsätter sig partiet att anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* minskas med 1,1 miljoner kronor och att anslag 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* minskas med 9,7 miljoner kronor. De båda anslagen bör i stället vara oförändrade och således – i förhållande till regeringens förslag – ökas med 1,1 respektive 9,7 miljoner kronor (yrkande 1).

Kulturutskottets ställningstagande

Kulturutskottet har inte något att erinra mot de av regeringen föreslagna ändringarna. Kulturutskottet tillstyrker därför regeringens förslag (punkt 24) och avstyrker motion Fi13 (v) yrkande 1.

Bemyndiganden för bidrag till den fria scenkonsten samt för bidrag och stipendier till konstnärer

Propositionen

I propositionen föreslås att regeringen ska bemyndigas att under 2008 för anslag 28:7 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 80 miljoner kronor under 2009 (förslagspunkt 10).

Som skäl för förslaget anger regeringen att Statens kulturråd har behov av att fatta beslut under hösten avseende kommande budgetår om bidrag till verksamheter som kräver en långsiktig planering och ekonomisk framförhållning. Det gäller främst fria teater-, dans- och musikgrupper som behöver anställa och planera för sina produktioner.

Vidare föreslår regeringen att den ska bemyndigas att under 2008 för anslag 28:20 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 155 miljoner kronor under tioårsperioden 2009–2018 (förslagspunkt 11).

Skälet för förslaget är att Konstnärsnämndens beslut om stipendier eller bidrag till konstnärer kan fattas för en period på upp till tio år enligt förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Varje stipendium innebär ekonomiska åtaganden för en period upp till tio år. Regeringen anser att det är lämpligt att dessa stipendier stöds av ett bemyndigande om ekonomiska åtaganden.

Motionen

Vänsterpartiet anser att Kulturrådet bör få träffa avtal som sträcker sig över minst tre år med de fria grupperna på scenkonstområdet. Därmed skulle konstnärerna få möjlighet att ägna sig åt den skapande processen och slippa tidsödande arbete med att varje år ansöka om verksamhetsbidrag. I motion Fi13 föreslår partiet därför att regeringen för 2008 ska bemyndigas att fatta beslut om ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor under 2009, dvs. 20 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 2). Vidare föreslår motionärerna ett tillkännagivande som innebär att regeringen för 2008 även bemyndigas att fatta beslut om ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av högst 100 miljoner kronor för 2010 respektive 2011 (yrkande 3).

Kulturutskottets ställningstagande

Behovet av att knyta bemyndiganden till de båda anslagen aktualiserades inom kulturutskottet hösten 2007 och berördes i utskottets budgetbetänkande 2007/08:KrU1 (s. 80).

Såväl Kulturrådet som Konstnärsnämnden fattade tidigare beslut om bidrag för år till vilka anslag ännu inte tilldelats. I båda fallen fattades besluten under förbehåll av att riksdag och regering senare skulle komma att anvisa erforderliga medel. Denna ordning hade ifrågasatts av Riksrevisionen som framhållit att de båda myndigheterna borde begära att få särskilda bemyndiganden för sin bidragsgivning. Kulturutskottet fick under hösten 2007 från Kulturdepartementets ledning information om att Regeringskansliet avsåg att analysera konsekvenserna av alternativa lösningar med eller utan bemyndiganden. Analyserna skulle ligga till grund för regeringens budgetberedning under 2008.

Mot denna bakgrund är det glädjande att frågan redan nu får sin lösning. Bemyndigandet innebär för Kulturrådets del att de fria teater-, dans- och musikgrupperna får bättre planeringsförutsättningar i sin verksamhet. Kulturutskottet har erfarit att myndigheten avser att fatta beslut om bidrag

för 2009 under oktober 2008. De fria grupperna kommer därmed att få förbättrade möjligheter att planera sina produktioner och rekrytera kulturutövare i god tid.

Kulturutskottet kan för sin del inte se att det finns skäl att utsträcka bemyndigandet beloppsmässigt från 80 till 100 miljoner kronor som föreslås i Vänsterpartiets motion Fi13 (yrkande 2). Inte heller finns det skäl att tidsmässigt sträcka ut bemyndigandet till att gälla ekonomiska förpliktelser som medför behov av framtida anslag upp till 100 miljoner kronor för åren 2010 och 2011.

Kulturutskottet tillstyrker således regeringens förslag (punkt 10) och avstyrker motion Fi13 (v) yrkandena 2 och 3.

Det bemyndigande som föreslås bli knutet till anslag 28:20 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* avser fleråriga bidrag och långtidsstipendier (mestadels tioåriga) till konstnärer och författare. Medlen som anvisas för stipendier och bidrag under anslaget disponeras av Konstnärsnämnden och fördelas dels av nämnden, dels efter rekvisition av Författarfonden. Vissa av stipendierna och bidragen sträcker sig utbetalningsmässigt över flera år och innebär att de båda organisationernas framtida medelstilldelning delvis intecknas för flera år i förväg. Kulturutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 11).

Kapitaltillskott till Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB

Propositionen

Regeringen föreslår att Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB ska tillföras 1 miljon kronor från rundradiokontots resultatkonto (förslagspunkt 12).

Verksamheten i stiftelsen finansieras genom avkastningen av ett stiftelsekapital på 20 miljoner kronor som tillskjutits från rundradiokontot. Som skäl för förslaget anger regeringen att stiftelsens verksamhetskostnader har ökat och att det finns behov av att stärka de ekonomiska förutsättningarna för stiftelsen.

Kulturutskottets ställningstagande

De tre programföretagen ägs av en för ändamålet bildad stiftelse som efter beslut av riksdagen tillförts 20 miljoner kronor från rundradiokontot. Det framgår av stiftelseförordnandet att endast avkastningen av kapitalet får användas för stiftelsens verksamhet. På grund av ränteläget har avkastningen av kapitalet varit mycket låg under senare år. Samtidigt har stiftelsens kostnader för löner och arvoden ökat. Antalet ledamöter i styrelsen har efter beslut av riksdagen våren 2006 utökats.

Enligt vad kulturutskottet har inhämtat är det regeringens avsikt att medlen ska betalas ut under 2008, så snart ett riksdagsbeslut i frågan föreligger. En särskild utredare har i uppdrag att se över gällande villkor för

radio och tv i allmänhetens tjänst för nästa tillståndperiod som inleds den 1 januari 2010 (dir. 2007:71). Det är tänkbart att den framtida finansieringen av ägarstiftelsens verksamhet kommer att behandlas i det sammanhanget.

Kulturutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 12).

Stockholm den 20 maj 2008

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Cecilia Wikström i Uppsala (fp), Cecilia Magnusson (m), Anne Marie Brodén (m), Lars Wegedal (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Dan Kihlström (kd), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Solveig Hellquist (fp), Esabelle Dingizian (mp), Göran Montan (m), Anneli Särnblad (s) och Leif Pettersson (s).

Avvikande mening

Utgiftsområde 17 (v)

Siv Holma (v) anför:

Vänsterpartiet har i motion Fi13 motsatt sig minskningar av anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* och anslag 28:4 *Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel* (förslagspunkt 24). Vi har tidigare under detta riksmöte starkt ifrågasatt regeringens ekonomiska politik och i stället presenterat ett budgetalternativ som – om det hade förverkligats – skulle ha inneburit en kraftig uppräkning av kulturbudgeten och av några av de nu aktuella anslagen. Enligt min och Vänsterpartiets mening är kulturbudgeten alltför snävt tilltagen för att medge sådana omprioriteringar som regeringen nu har föreslagit. Finansutskottet bör därför tillstyrka motion Fi13 (v) yrkande 1.

Vidare anser jag att det är angeläget att de fria grupperna på scenkonstens område får förbättrade möjligheter att ägna sig åt skaparprocessen genom att slippa det årligen återkommande och tidsödande arbetet att skriva bidragsansökningar till Kulturrådet. Det bör därför finnas möjlighet för Kulturrådet att träffa avtal med de fria grupperna om treåriga bidrag. Det av regeringen föreslagna bemyndigandet som avser anslag 28:7 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* bör i enlighet med förslaget i motion Fi13 (v) utvidgas både belopps- och tidsmässigt. Under 2008 bör sålunda regeringen för anslag 28:7 få fatta beslut om ekonomiska förpliktelser inklusive tidigare gjorda åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor under 2009. Dessutom bör regeringen bemyndigas att fatta beslut om ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av högst 100 miljoner kronor per år 2010 och 2011. Finansutskottet bör således tillstyrka motion Fi13 (v) yrkandena 2 och 3.